

ROKODELSKA SHEMA

Rokodelska panoga	ROČNO KNJIGOVEŠTVO
	<ul style="list-style-type: none"> - TRDO VEZANA KNJIGA - MAPA Z ZAVIHKI - MEHKO VEZANA KNJIGA

PEDAGOŠKO-ANDRAGOŠKO USPOSABLJANJE	Predlagano število ur pedagoško-andragoškega usposabljanja 16-35 ur
Psihologija <ul style="list-style-type: none"> - Temeljni dejavniki za razvoj osebnosti (adolescenca, puberteta, tipične značilnosti mladostnika, biološke in socialne potrebe) - Učni stili - Motivacija Komunikacija <ul style="list-style-type: none"> - Potek komuniciranja (delež v komuniciranju, poslušanje, nebesedno komuniciranje, pogoji za uspešno komunikacijo, prvo srečanje, razgovor in dober vtis, poslovni bonton, komunikacija z udeležencem) Ergodidaktika <ul style="list-style-type: none"> - Ergonomija (najpomembnejši vplivi okolja na človeka v delovnem procesu, pridobivanje znanja v urejenem okolju, dejavniki, ki vplivajo na varno delo, pomen varovanja okolja, podjetniško vedenje v delovnem okolju) Načrtovanje procesa praktičnega usposabljanja	Teoretični del: 6 ur

<ul style="list-style-type: none"> - Temeljni dejavniki praktičnega usposabljanja z delom - Mentor (bistveni poudarki odnosa mentorja do udeleženca, osnovne naloge mentorja, lastnosti dobrega mentorja, načrtovanje izvajanja rokodelske naloge) <p>Načela uspešnega usposabljanja</p> <ul style="list-style-type: none"> - Postopno in sistematično osvajanje znanj, nazornost, aktivnost, povezanost teorije in prakse, individualizacija - Kako pridobivamo znanje in spretnosti 	
<p>Metode praktičnega usposabljanja z delom</p> <ul style="list-style-type: none"> - Temeljni dejavniki praktičnega usposabljanja z delom (strokovni in vsebinski del, pedagoški in metodični del, materialno tehnični del priprave) - Metode za izvedbo praktičnega usposabljanja (besedne metode, metoda demonstracije, metoda posnemanja, metoda štirih stopenj) <p>Vrednotenje pričakovanih izidov</p> <ul style="list-style-type: none"> - Preverjanje znanj in spretnosti 	<p>Delavnice: 6 ur</p>

VSEBINE PRAKTIČNEGA USPOSABLJANJA		Predlagano število ur praktičnega usposabljanja
Materiali in njihove lastnosti: <i>(prednost imajo lokalna gradiva)</i>	<ul style="list-style-type: none"> – papir (80–190 g) – knjigoveško platno – karton – lepenka – lepilo – nit – gaza (organtin/knjigoveška gaza) – zaznamovalni trak – okrasna vrvica 	<i>Čas priprave materiala: 30 min (za vsak izdelek posebej)</i>
Orodja in naprave: <i>(prednost imajo ročna orodja za tradicionalne tehnike izdelave)</i>	<ul style="list-style-type: none"> – šivanka – škarje – ročni rezalnik – čopič (za nanašanje lepila) – valjček (za nanos lepila) – šilo – preša – kladivo – obtežilniki – zgibalnik 	

<p>Tehnologija izdelave (prednost imajo tradicionalne tehnike izdelave)</p>	<p>TRDO VEZANA KNJIGA</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pole papirja zgibamo (za knjižni blok potrebujemo več pol papirja, odvisno od obsega knjige). - Večje pole zgibamo na ustrezen format (poljuben format). - Naredimo šablono in določimo število lukenj za šivanje. - S šilom prebodemo (na ustreznem mestu) vse pole papirja po šabloni. - Sešijemo. - Zašit knjižni blok sprešamo (stisnemo). - Poravnamo (KB). - Obtežimo. - Hrbet knjižnega bloka namažemo z lepilom in počakamo, da se lepilo posuši. - Po sušenju knjižni blok ponovno stisnemo. - Pripravimo prevezne liste. - Izrežemo ustrezen format iz papirja in jih zgibamo - Vezne liste prilepimo na knjižni blok. - Na hrbet knjižnega bloka prilepimo gazo. - Posušimo. - Knjižni blok porežemo v glavi, nogah in spredaj. - Na porezan knjižni blok nalepimo zaznamovalni trak in okrasno vrvico. <p>Priprava platnice:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Lepenko in knjigoveško platno zrežemo na ustrezne formate. - Platno namažemo z lepilom. 	<p><i>Čas izdelave izdelka: 7 ur</i></p>
--	---	--

- Na platno položimo lepenko in zarobimo.
- Knjižni blok oplatničimo (vstavimo platnico).
- Močno stisnemo in obtežimo.
- Posušimo.

MEHKO VEZANA KNJIGA

- Pole papirja zgibamo (za knjižni blok potrebujemo več pol papirja, odvisno od obsega knjige).
- Zgibamo večje pole na ustrezen format (poljuben format).
- Naredimo šablono in določimo število lukenj za šivanje
- S šilom prebodemo (na ustreznem mestu) vse pole papirja po šabloni.
- Potem se lotimo šivanja.
- Zašit knjižni blok sprešamo (stisnimo).
- Poravnamo (KB).
- Obtežimo.
- Hrbet knjižnega bloka namažemo z lepilom in počakamo, da se lepilo posuši.
- Po sušenju knjižni blok ponovno stisnemo.
- Kartonski ovitek odrežemo na ustrezen format.
- V ovitek s pomočjo zgibalnika naredimo zgibe/utore.
- Na kartonski ovitek (na ustrezni del) nanesimo lepilo in združimo knjižni blok s kartonskim ovitkom.

	<p>MAPA Z ZAVIHKI</p> <ul style="list-style-type: none"> - Lepenko in knjigoveško platno izrežemo na ustrezne (odvisno od zahtevnosti in formata mape) formate. - Na knjigoveško platno nanesemo lepilo. - Na le-to polagamo lepenko. - Zarobimo. - Notranjost mape oblečemo v knjigoveško platno. - Mapi lahko dodamo trakove za zapiranje ali elastiko, žepek. 	
<p>Pomen izdelka za ohranjanje kulturne dediščine</p>	<p><i>Tehnike vezav so se skozi zgodovino spreminjale skladno z razvojem tehnologije, do prve polovice 19. stoletja so postopki tiskanja in vezave knjig potekali le ročno. Poznamo več tipov vezav glede na material za platnice (trda in mehka vezava), glede na tehnike šivanja in glede na uporabo materialov za vezavo (platno, usnje, kovina...). V preteklosti so bile pomembne, poznane in cenjene razkošne in dragocene vezave. Platnice knjig so okrašene s plemenitimi kovinami in dragi kamni, uporabljene so različne vrste usnja in dekorja. Ti knjigoveški izdelki so prave mojstrovine ročnega dela in oblikovanja in del umetniške rokodelske tradicije. Posebna veščina knjigoveza so obreze listov. Poznamo popisane obreze, pobarvane obreze, obrizgane obreze, marmorirane obreze, vzorčne obreze, puncirane obreze in pozlačene obreze ter tudi neobrezane obreze.</i></p>	

	<p><i>Postopek ročnega vezanja knjig je razdeljen na več faz: zgibanje knjižnih pol, priprava predlistov, priprava utorov, šivanje na knjigoveških statvah, razčesavanje vezic, obreza in zaobljanje hrbta, priprava platnic, lepljenje posameznih delov.</i></p> <p><i>Ročne knjigoveznice so danes v sklopu manjših, butičnih tiskarn, predvsem pa v dediščinskih institucijah, kjer je pomembno znanje restavriranja in obnove knjig.</i></p>	
PREVERJANJE PRAKTIČNE USPOSOBLJENOSTI	Merila za preverjanje kakovosti izdelka/izdelkov:	Izločilni kriteriji:
Tehnološka dovršenost in kakovost izdelka/izdelkov	<ul style="list-style-type: none"> – spretnost kandidata, – estetika izdelka (sledi lepila), – poravnan knjižni blok, – estetsko opletničeno/ustrezno ulepljen knjižni blok, – ustrezno velike platnice, – knjižni blok se dobro odpira, – lepo vstavljen knjižni blok (s kantami/z robnikom) – estetsko zalepljen trak, – močno zašit blok (da ne razpade). <p>Čas izdelave izdelka: 7 ur</p> <ul style="list-style-type: none"> – mehka platnica: 2 uri – trda platnica: 3 ure – mapa: 2 uri 	<ul style="list-style-type: none"> - neporavnan knjižni blok, - neestetsko opletničeno/neustrezno ulepljen knjižni blok v platnico, - neustrezno velike platnice, - knjižni blok se ne odpira dobro, - neučinkovito vstavljen knjižni blok (s kantami/z robnikom), - neestetsko zalepljen trak,

		- slabo zašit blok (blok razpada).
--	--	------------------------------------

Soglašam:

Matjaž Han

Minister za gospodarstvo, turizem in šport

